

QCEB

By Ismail Sanberk

9

International

Journal of Human Sciences

ISSN:2458-9489

Volume 15 Issue 1 Year: 2018

1
2
3

<p>20</p> <h3>The Validity and Reliability Study on Turkish Version of the Questionnaire of Changes in Experiencing and Behavior¹</h3>	<h3>Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması⁴³</h3>
	<p>İsmail Sanberk² Manfred Zielke³</p>
<p>10</p> <h4>Abstract</h4> <p>The aim of this study is to adapt Questionnaire of Changes in Experiencing and Behavior (QCEB) developed by Zielke and Kopf-Mehnert (1978, 2001) to Turkish. The scale provides information about change, direction and strength after counseling. The original version of the questionnaire is in German; 31 scale is one factor and consists of 42 items. For the adaptation study, the original scale was firstly translated into Turkish. After 42 trustic equivalence study, item analysis, 16 dity and reliability studies were carried out. Confirmatory factor analysis was conducted to test the validity of the structure and it was found that the compliance indices were acceptable ($\chi^2=230$; /sd=818; χ^2/sd=2.5; CFI=.95; TLI=.94; RMSEA=0.08; 29 MR=0.06). The results of this analysis show that the original factor structure of QCEB has been replicated and adequately validated in the sample of Turkish clients. In addition, the</p>	<h4>Özet</h4> <p>Bu çalışmanın amacı, Zielke ve Kopf-Mehnert (1978, 2001) tarafından geliştirilen Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeğini (YADA) Türkçeye uyarlamaktır. Ölçek psikolojik danışma sonrasındaki değişimin, yönü ve gücü hakkında bilgi sunmaktadır. Özgün formu Almanca olan ölçek, tek faktörlü ve 42 maddeden oluşmaktadır. Uyarlama çalışması için öncelikle özgün ölçeğin Türkçeye çevirisi yapılmıştır. Dilsel eşdeğerlilik çalışmasının ardından madde analizi, geçerlik 28 güvenirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Yapı geçerliğini test etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu bulunmuştur ($\chi^2=2113$; /sd=818; χ^2/sd=2.5; CFI=.95; TLI=.94; RMSEA=0.08; SRMR=0.06). Bu analiz sonuçları YADA'nın orijinal faktör yapısının Türk danışanlardan oluşan örnekleme yinlendiğini ve yeterli düzeyde geçerliliğinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca yapılan madde analizi ölçekteki</p>

¹Bu makalenin bir bölümü İsmail Sanberk'in "Psikolojik Danışman-Danışan İlişkisinin Çözümlemesi ve Bazı Süreç Sonuç Değişkenleri Açısından İncelenmesi" adlı doktora tezinden üretilmiştir.

²Asst. Prof. Dr., Çukurova University Department of Guidance and Counselling, Turkey. mailsanberk@gmail.com

³Prof. Dr., Baltic Bay Clinical Consulting, Forschung-Beratung-Ausbildung, Germany. zielke@baltic-bay-institut.de

Submitted: Published:

analysis of the items revealed that total correlations of the items were significant. In the context of reliability studies of the scale, Cronbach α and test-retest values were calculated. Based on this, the scale had Cronbach α value of .96 and a test-retest value of .72. As a result, Questionnaire of Changes in Experiencing and Behavior shows that there is a valid and reliable scale that can be used to measure the change after counseling or psychotherapy in Turkey.

Keywords: Changes Measurement, Outcome Studies, Therapeutic Success, Evaluation, Validity, Reliability

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

maddelerin, madde toplam korelasyonlarının anlamlı olduğunu ortaya koymaktadır. Ölçek 17 güvenilirlik çalışmaları bağlamında Cronbach α ve test-tekrar test değerleri hesaplanmıştır. Buna göre ölçeğin Cronbach α değeri .96 ve test-tekrar test değeri .72 olarak tespit edilmiştir. Sonuç olarak Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği'nin Türkiye'de psikolojik danışma veya psikoterapi s(24)ında danışanlardaki değişimin ölçülmesinde kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Değişim Ölçümü, Sonuç Araştırması, Terapötik Başarı, Değerlendirme, Geçerlik, Güvenirlik

4
5

6 1. Giriş

7 Bireysel psikolojik danışma başarısı oturum düzeyinde (mikro sonuç) ya da bütün bir
8 danışma sürecinin sonucunda (makro sonuç) ölçülebilmektedir. Terapötik başarının ne şekilde
9 kavramsallaştırıldığı ve/veya operasyonelleştirildiği, o çalışmaya özgü olabilmektedir. Dolayısıyla
10 farklı çalışmalarda terapötik başarı ile ilgili elde edilen bulguların bütünleştirilmesi güçleşmektedir.
11 Psikolojik danışmada bir sonuç ve aynı zamanda bağımlı değişken olan terapötik başarının işe vuruk
12 tanımı, araştırma sonuçlarını etkiliyor olmasına karşın, bu konunun birçok araştırmada göz ardı
13 edildiği, çok sayıdaki araştırmacı tarafından dile getirilmektedir (Hill & Lambert, 2004; Krampen &
14 Hank, 2008; Lutz & Böhnke, 2010; Ogles, 2013).

15 Bireysel psikolojik danışma sonucunda danışandaki değişim, doğrudan veya doğrudan
16 olmayan ölçümlerle ortaya konabilmektedir (Krampen, 2010; Zielke, 1999). Doğrudan ölçüm,
17 danışma sonrasında danışanın kendini ne derece iyi hissettiği veya memnuniyeti ile ilgili
18 bildirimlerinin alınması ile yapılabilir. Bu yöndeki danışan bildirimleri, gerçekte terapötik başarıyı
19 yansıtmayabilir ve ayrıca ileri istatistik tekniklerinin kullanılarak gruplar arası karşılaştırma
20 yapılmasına imkan sunmamaktadır. Bu sorunun aşılabilmesi için danışandaki değişimi ölçmeyi
21 hedefleyen, güvenilir ve yapı geçerliği sınanmış bir ölçeğe başvurulabilir.

22 Türkiye'de özellikle sonuç araştırmaları olarak nitelendirilebilecek deneysel ve yarı deneysel
23 çalışmalarda terapötik başarı, müdahale edilen bağımlı değişkendeki (kaygı, depresyon, benlik saygısı
24 vb.) değişim esas alınarak belirlenmektedir. Farkın deney grubu lehine olması, arzulanan ya da
25 öngörülen değişimin gerçekleşmiş olduğuna işaret etmektedir. Araştırmacı bu bulgudan yola çıkarak
26 doğrudan ölçmemiş de 19 terapötik başarı elde etmiş olduğu yargısına ulaşmaktadır. SCL-90
27 (Derogatis, 1983, 1992), veya müdahale edilen rahatsızlık tablosuna özgü (Örn, depresyon, kaygı
28 ölçekleri) standart test sonuçlarının aracılığıyla terapötik başarı hakkında indirekt olarak bilgi sahibi
29 olunabilmektedir. Özünde, terapötik başarı doğrudan ölçülmüş olmamaktadır. Oysa sınırlı sayıda da
30 olsa terapötik başarıyı doğrudan ölçmeyi amaçlayan ölçekler mevcuttur. Bu amaçla danışandaki
31 değişimin veya terapötik başarının ölçümü için sıklıkla "Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği"
32 (Zielke & Kopf-Mehnert, 1978, 2001) ve "Amaca Ulaşma Ölçeği" (Kiresuk & Sherman, 1968)
33 kullanılmaktadır.

34 Psikolojik danışma sonrasındaki değişimi geriye dönük olarak (retrospektif) ölçen Zielke ve
35 Kopf-Mehnert (1978) tarafından geliştirilen ve daha sonraları revize edilmiş olan "Yaşantı ve

36 Davranışlarda Değişim Ölçeği - YADA” (Zielke ve Kopf-Mehnert, 2001) gerek psikometrik
37 bulguları, gerekse terapötik hedeflere ne derece ulaşıldığı hakkında operasyonel bilgiler sunması ve
38 kullanışlı olması nedeniyle hem klinik (Beck, Riedl, Schöckel, Reddemann, Exenberger & Lampe,
39 2017; Ramseyer, & Tschacher, 2014) hem de klinik olmayan popülasyonlarda (Sanberk, 2010;
40 Sanberk & Akbaş, 2015) yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada Özgün formu Almanca olan
41 YADA'nın Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği incelemiştir. Geçerlik çalışmaları kapsamında
42 ölçüt bağıntılı geçerlik, yapı geçerliği çalışmaları ve madde analizi kullanılmıştır. Güvenirlik
43 çalışmaları kapsamında ise ölçeğin iç tutarlılığı incelenmiştir. Ölçüt bağıntılı geçerliğinin sınanması
44 amacıyla da YADA'nın Schindler, Hohenberger-Sieber ve Hahlweg (1989) tarafından geliştirilmiş ve
45 Sanberk (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olan Otuz İki Değerlendirme Ölçeği (ODÖ)
46 arasındaki ilişki incelenmiştir. Bununla birlikte YADA'nın Ryff (1989) tarafından geliştirilen ve
47 Türkçe uyarlaması Cenkseven (2004) tarafından yapılan Psikolojik İyi Oluş Ölçeği ile olan ilişkisi
48 incelenmiştir.

50 2. Yöntem

51 2.1 Çalışma Grubu

52 YADA'nın güvenilirlik ve madde analizi çalışmaları yaş aralığı 14 ila 44 (yaş ortalaması 18,9)
53 olan 168 danışandan toplanan veriler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Danışanların %66'sı kadın ve
54 %31'i erkektir. Danışmaların %24,4'ü üniversitelerin mediko-sosyal veya psikolojik danışma
55 biriminde; %64,9'u ortaöğretim kurumlarının psikolojik danışma ve rehberlik servislerinde
56 gerçekleştirilmiştir. Bir sağlık kuruluşunda danışma hizmeti alanların oranı ise %10,7'dir. Doğrulayıcı
57 faktör analizi ve ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmaları ise 153 danışanın YADA verileri üzerinden
58 yürütülmüştür. İkinci çalışma grubundaki danışanların yaş aralığı 17 ile 23 aralığındayken, yaş
59 ortalaması 18 olarak hesaplanmıştır.

61 2.2 Veri Toplama Araçları

62 *Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği (Fragebogen zur Veränderung des Erlebens und Verhaltens-VEV):*
63 Zielke ve Kopf-Mehnert (1978) tarafından geliştirilen “Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği -
64 YADA” psikolojik danışma sonrasında ergen ve yetişkin danışanların yaşantı ve davranışlarında
65 değişimin gerçekleşip gerçekleşmediğini ölçmeyi amaçlamaktadır. YADA ile psikolojik danışma
66 ve/veya psikoterapinin etkili sonuç verip vermediği denetlenebilmektedir. Danışandan hız alan
67 kuram esas alınarak geliştirilen bu ölçekle, danışma sonrasında değişimin, yönü ve gücü hakkında
68 bilgi sahibi olunmaya çalışılmaktadır. Ölçek, “artık ne yapabileceğimi / ne yapmak istediğimi daha
69 iyi biliyorum”, “görevlerimin üstesinden gelmede kendimi daha yeterli görüyorum” gibi değişimi
70 ifade eden toplam 42 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınan puan danışandaki değişimin iki uçlu
71 olarak gevşeme, dinginlik, iyimserlik (olumlu) ve bunun karşısı olan gerginlik, güvensizlik,
72 karamsarlık (olumsuz) şeklinde değerlendirilmesini sağlamaktadır. Maddeler 7'li bir
73 derecelendirmeye sahiptir; ölçekten alınabilecek en yüksek puan 294 iken, en düşük puan 42'dir.
74 Ölçekten alınan toplam puan yüksek olduğunda, değişimin şiddetli-olumlu olduğunu
75 göstermektedir. Ölçekte yer alan maddeler hem olumlu hem de olumsuz olarak ifade edilmiştir.
76 Olumsuz maddelerin (Madde No: 18, 5, 10, 11, 13, 19, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 37, 42) olumluya
77 dönüştürülmesi gerekmektedir. Bu maddeler 1'den 7'ye doğru kodlanırken; olumlu maddeler 7'den
78 1'e doğru kodlanmaktadır.

79 *Psikolojik İyi Olma Ölçekleri:*, Ryff (1989) tarafından geliştirilmiş ve Türkçeye uyarlama çalışmaları
80 Cenkseven (2004) tarafından yapılmış olan Psikolojik İyi Olma Ölçekleri, bireyin psikolojik iyi olma
81 düzeyini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Psikolojik İyi Olma Ölçekleri, diğerleri ile olumlu ilişkiler,
82 özerklik, çevresel hakimiyet, bireysel gelişim, yaşam amacı ve kendini kabul faktörlerinden
83 oluşmaktadır. Her bir faktördeki madde sayısı 14 ve toplam madde sayısı 84'dür. Ölçeğin madde-

84 toplam korelasyonları .25 ile .57 arasında dağılım göstermiştir. Bütün bir ölçeğin için hesaplanan iç
85 tutarlılık katsayısı .93 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca alt boyutları için hesaplanan Cronbach Alpha
86 katsayıları .74 ile .83 aralığında 4 değer göstermesi, ölçeğin güvenilir olduğuna yönelik bir ipucu
87 sunmaktadır. Bununla birlikte iki ay ara ile test tekrar test katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır
88 (Cenkseven, 2004). Ölçeklerin Türkçe Formu'nun açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri Akın
89 (2008) tarafından yapılmıştır. AFA sonuçları, tüm maddelerin özgün forma uygun olarak kendi
90 boyutları altında konumlandığını ve toplam varyansın %68'ini açıkladığını göstermektedir. DFA
91 sonuçları ise altı boyutun iyi uyum değerleri (RMSEA=.072, NFI=.97, CFI=.98, IFI=.98, RFI=.97,
92 GFI=.93, SRMR=.062) gösterdiğine işaret etmektedir (Akın, 2008).

93 *Oturum Değerlendirme Ölçeği*: Schindler, Hohenberger-Sieber ve Hahlweg (1989) tarafından geliştirilen
94 "Oturumları Değerlendirme Ölçeği" (Stundenbeurteilung) psikolojik danışman ve danışanın
95 oturuma ilişkin memnuniyet düzeylerini ölçmektedir. Ölçekleri Türkçe uyarlama çalışmaları Sanberk
96 (2010) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin, danışan ve psikolojik danışman formları mevcuttur;
97 Bu çalışma kapsamında ODÖ'nün Danışan Formu kullanılmıştır. Ölçek, 4'lü Likert (1= hiç; 2=
98 biraz; 3= oldukça; 4= tamamen) türünde olup 20 maddeden oluşmaktadır. Ölçek tercihe bağlı
99 olarak her oturum sonrası uygulanabileceği gibi, sadece ilk oturum sonrası ve/veya diğer seçilmiş
100 oturumlar sonrasında da uygulanabilir. ODÖ'nün sonunda yer alan bir maddeyle oturuma ilişkin
101 memnuniyet, global (genel) olarak değerlendirilmektedir. Bununla birlikte oturumlarda kendileri için
102 yararlı veya engelleyici gördükleri yaşantılarını betimlemeleri için iki açık uçlu sorudan
103 yararlanılmaktadır. Bir başka açık uçlu soruyla da psikolojik danışma oturumları dışında kendileri
104 için yararlı olduğunu düşündükleri olaylar betimlenmektedir. Değerlendirme madde düzeyinde
105 4 pilabilmektedir. Ayrıca 20 maddeden alınan toplam puan oturumlar hakkında bilgi sunmaktadır.
106 Ölçekten alınabilecek en düşük puan 20 iken en yüksek puan 80'dir. Minimum puan olan 20,
107 oturumdan memnun kalınmadığını gösterirken; alınabilecek en yüksek puan olan 80, oturumdan
108 oldukça memnun kalındığını göstermektedir. Yapı geçerliği çalışmaları ODÖ Danışan Form'unda
109 yer alan maddelerin faktör yüklerinin .59 ile .79 aralığındadır. Danışan Formu'nun öz-değeri 9,5 olan tek faktörlü bir
110 yapıda kararlılık gösterdiği gözlenmiştir. Açıklanan varyans yüzdesi ise %48 olarak tespit edilmiştir.
111 İç tutarlılık katsayısı .94 olarak hesaplanmıştır.
112
113

114 2.3 İşlem

115 YADA'nın uyarlama çalışmasını yapmak için aynı zamanda bu çalışmanın ikinci yazarı olan Manfred
116 Zielke'den izin alınmıştır. Ölçeklerin çeviri aşamasında 'geri-çevirme' ve 'tek yönde çeviri'
117 yöntemlerinden yararlanılmıştır. Ölçek maddelerinin Almanca'dan Türkçe'ye çevirisi araştırmacı ve
118 bir süreliğine Almanya'da bulunmuş beş uzman akademisyen tarafından gerçekleştirilmiş ve kontrol
119 edilmiştir. Çevirisi yapılan maddeler Almanca karşılıkları ile PDR Anabilim Dalı'nda görev yapan ve
120 Almanca bilen iki kişilik uzman grubuna sunulmuş ve görüş alınmıştır. Oluşturulan Türkçe form her
121 iki dili de iyi derecede bilen üç öğretim elemanına verilerek yeniden Almanca'ya çevrilmesi
122 sağlanmıştır.

123 Çeviri çalışmaları neticesinde elde edilen Türkçe denemelik formlarının "görünüm
124 geçerliğini" sağlayabilmek amacıyla "çeviri sonrası sorgulama" aşamasına geçilmiştir. Çukurova
125 Üniversitesi Mediko-Sosyal Birim'ine psikolojik danışma almak amacıyla başvurmuş olan 30
126 danışana hazırlanan denemelik 15 m verilerle onlardan maddelerin anlaşılır olup olmadığını
127 yazmaları, varsa kendi alternatiflerini belirtmeleri istenmiştir. Yapılan değerlendirmede maddelerin
128 aritmetik ortalamalarına bakılmış ve maddelerin tamamının ortalamasının 3.5 ve üzeri olduğu
129 görülmüştür. Bazı maddelerde gelen öneriler doğrultusunda değişiklikler yapılmıştır.
130

131 2.4 Verilerin Analizi

132 YADA'nın madde analizi ve ölçüt bağıntılı geçerlik çalışmaları SPSS 20.0; yapı geçerliliğini test
133 11'nek için gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi uygulamaları LISREL 8.70 programında
134 yapılmıştır. Analizlerde, en çok olabilirlik (Maximum Likelihood) kestirim yöntemi kullanılmıştır.
135 Modelin uyumunu değerlendirmede χ^2/sd oranı, Comparative Fit Index (CFI), Tucker-Lewis Index
136 (TLI), Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) ve Standardized Root Mean Square
137 Residual (SRMR) uyum indeksleri kullanılmıştır. χ^2/sd oranının küçük örneklerde 2.5 ve 2.5'ten
138 küçük olması modelin mükemmel uyuma işaret ettiği belirtilmektedir (Kline, 2005). CFI ve TLI
139 uyum indeksleri açısından değerlendirildiğinde ise, .90 ve üzeri değerlerin iyi uyuma işaret ettiği
140 görülmektedir (Sümer, 2000; Tabachnick & Fidel, 2001). Hem RMSEA uyum indeksi (Jöreskog &
141 Sörbom, 1993; Sümer, 2000) hem de SRMR uyum indeksi (Brown, 2006; Hu & Bentler, 1999) için
142 .08 ve daha düşük değerler için modelin iyi uyum gösterdiği belirtilmektedir.
143

144 3. Bulgular

145 3.1 Geçerlik Çalışması

146 3.1.1 Doğrulayıcı Faktör Analizi

147 Örneklemeye alınan danışan sayısı yeterli olup olmadığını belirlemek için Kaiser-Meyer-Olkin
148 (KMO) değerine bakılmış ve bu değer .87 olduğu belirlenmiştir. Yaşantı ve Davranışta Değişim
149 Ölçeğini yapı geçerliliğini incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Özgün
150 ölçekle tutarlı bir şekilde ölçeğin tek faktörlü yapıya uyum gösterip göstermediği test edilmiştir.
151 Analizler sonucunda tek faktörlü ölçeğin, yapı olarak kabul edilebilir uyum değerleri ürettiği
152 görülmektedir ($\chi^2=2167/sd=819$; $\chi^2/sd=2.6$; CFI=.95; TLI=.94; RMSEA=0.08; SRMR=0.06).
153 Ancak model incelendiğinde, 2. madde ile 28. maddeler arasında yapılacak düzeltmenin
154 (modifikasyon) modelde iyileşme sağlayacağı görülmüş ve bu iki maddenin hata varyansları arasında
155 düzeltme gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak modelin uyum indeksleri incelendiğinde, modelin iyi
156 uyum gösterdiği söylenebilir ($\chi^2=2113/sd=818$; $\chi^2/sd=2.5$; CFI=.95; TLI=.94; RMSEA=0.08;
157 SRMR=0.06). Son modele ilişkin, ölçek maddelerinin standardize edilmiş yol katsayıları, açıklanan
158 varyansları ve t değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

159

160 **Tablo 1.** Ölçek maddelerinin standardize edilmiş yol katsayıları, açıklanan varyansları ve t değerleri

Madde No	Standardize edilmiş Yol Katsayısı	Açıklanan Varyans	t değerleri	Madde No	Standardize edilmiş Yol Katsayısı	Açıklanan Varyans	t değerleri
1	.60	.36	9.42**	22	.61	.37	9.61**
2	.37	.14	5.48**	23	.59	.35	9.22**
3	.54	.29	8.24**	24	.69	.48	11.30**
4	.71	.50	11.58**	25	.67	.45	10.72**
5	.74	.54	12.26**	26	.47	.22	6.99**
6	.49	.24	7.34**	27	.29	.08	4.15**
7	.56	.31	8.65**	28	.56	.31	8.64**
8	.67	.45	10.77**	29	.75	.57	12.65**
9	.53	.28	8.00**	30	.67	.44	10.70**
10	.57	.32	8.78**	31	.77	.59	12.92**
11	.47	.22	6.96**	32	.71	.51	11.67**

12	.60	.36	9.39**	33	.67	.46	10.88**
13	.68	.46	10.89**	34	.70	.50	11.51**
14	.42	.17	6.17**	35	.73	.54	12.16**
15	.67	.45	10.86**	36	.53	.28	8.11**
16	.61	.37	9.57**	37	.67	.45	10.73**
17	.62	.38	9.67**	38	.63	.40	10.03**
18	.50	.25	7.53**	39	.63	.39	9.88**
19	.59	.35	9.18**	40	.67	.44	10.68**
20	.70	.48	11.34**	41	.64	.41	10.23**
21	.72	.52	11.73**	42	.43	.19	6.45**

**p < .01

161

162

163

164

165

166

167

168

Tablo 1'de görüldüğü gibi Yaşantı ve Davranışta Değişim Ölçeğinin maddelerinin standardize edilmiş yol katsayılarının .29 ile .74 arasında değiştiği ve modeldeki tüm yol katsayılarının anlamlı (**p<.01) olduğu görülmektedir. Maddelerin açıkladığı varyans oranlarının da .08 ile .55 arasında değiştiği bulunmuştur.

169

3.1.2 Madde Analizi

170

171

172

173

174

YADA'daki her bir maddenin ölçeğin toplam puanı ile korelasyonu incelenmiştir. Tablo-2'de madde-toplam puan korelasyon değerleri ile madde puanlarının aritmetik ortalama, standart sapma ve varyans değerleri yer almaktadır.

12

Tablo 2. Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği Maddelerinin Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, Varyans ve Toplam Puan İle Korelasyon Değerleri

Madde No	\bar{X}	Ss	S ²	r
YADA_1	5,98	1,36	1,85	,533(**)
YADA_2	5,15	1,94	3,78	,526(**)
YADA_3	5,95	1,32	1,75	,371(**)
YADA_4	5,88	1,36	1,85	,690(**)
YADA_5	5,84	1,44	2,07	,765(**)
YADA_6	5,81	1,57	2,46	,430(**)
YADA_7	5,79	1,34	1,79	,606(**)
YADA_8	6,05	1,25	1,57	,601(**)
YADA_9	5,98	1,22	1,49	,563(**)
YADA_10	5,36	1,67	2,81	,588(**)
YADA_11	5,51	1,68	2,81	,594(**)
YADA_12	5,97	1,44	2,06	,496(**)
YADA_13	5,36	1,58	2,48	,711(**)
YADA_14	5,88	1,24	1,55	,612(**)
YADA_15	5,93	1,39	1,94	,668(**)
YADA_16	6,03	1,17	1,38	,708(**)
YADA_17	5,36	1,67	2,81	,636(**)
YADA_18	5,95	1,35	1,82	,639(**)
YADA_19	5,76	1,39	1,93	,637(**)
YADA_20	5,38	1,83	3,34	,624(**)
YADA_21	5,87	1,36	1,86	,642(**)
YADA_22	5,79	1,68	2,84	,536(**)
YADA_23	6,06	1,17	1,37	,651(**)

YADA_24	5,88	1,41	2,00	,626(**)
YADA_25	5,81	1,39	1,95	,649(**)
YADA_26	5,59	1,49	2,21	,434(**)
YADA_27	5,04	2,06	4,26	,274(*)
YADA_28	5,60	1,49	2,24	,664(**)
YADA_29	5,86	1,29	1,67	,786(**)
YADA_30	5,74	1,64	2,68	,763(**)
YADA_31	5,96	1,32	1,76	,801(**)
YADA_32	5,91	1,39	1,93	,777(**)
YADA_33	5,89	1,23	1,52	,704(**)
YADA_34	6,01	1,33	1,78	,694(**)
YADA_35	5,90	1,27	1,61	,704(**)
YADA_36	6,07	1,21	1,45	,397(**)
YADA_37	5,75	1,38	1,91	,715(**)
YADA_38	5,85	1,46	2,14	,519(**)
YADA_39	5,67	1,52	2,32	,691(**)
YADA_40	5,85	1,39	1,93	,724(**)
YADA_41	6,08	1,17	1,37	,720(**)
YADA_26	5,67	1,67	2,78	,513(**)

**p < 0.01; *p < 0.05

175

176

177

178

179

Tablo 2 incelendiğinde tüm maddelerin YADA'dan elde edilen toplam puan ile .27 ile .80 arasında korelasyon gösterdiği bulunmuştur.

180

3.1.3 Ölçüt Bağımlı Geçerlik

181

182

183

184

185

186

187

188

189

YADA'nın ölçüt bağımlı geçerlik bağlamında Psikolojik İyi Olma Ölçekleri ile olan ilişkiyi bakılmıştır. Buna göre YADA, Psikolojik İyi Olma Ölçeklerinden özerklik ($r = .27$) ve çevresel hakimiyet ($r = .29$) ile .05 düzeyinde pozitif yönde anlamlı ilişki gösterirken; kendini kabul ($r = .40$) ve bireysel gelişim (.41) ile .01 düzeyinde pozitif yönde anlamlı ilişki göstermektedir. Buna karşın YADA diğerleri ile olumlu ilişki ve yaşam amacı ile istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki göstermemiştir. Ayrıca YADA, danışma süreci ile ilgili değişkenlerden biri olan ODÖ ile pozitif yönde anlamlı ilişki ($r = .43$; $p < .01$) gösterdiği tespit edilmiştir.

190

191

Tablo 3. Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeğinin Psikolojik İyi Olma Ölçekleri ve Oturum Değerlendirme Ölçeği İle Olan Korelasyonu

	Yaşantı ve Davranışlarda Değişim Ölçeği
1	
Diğerleri ile Olumlu İlişkiler	.23
Özerklik	.27*
Çevresel Hakimiyet	.29*
Bireysel Gelişim	.41**
Yaşam Amacı	.22
Kendini Kabul	.40**
Oturum Değerlendirme Ölçeği	.43**

*p < .05; **p < .01

192

193

194

3.2 Güvenirlik Çalışması

195

196

Ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .96 olarak hesaplanmıştır. İç tutarlık katsayısının yüksek olması ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Test-tekrar test güvenilirlik katsayısı beş hafta ara ile .72

197 olarak hesaplanmıştır ($p < .001$). Elde edilen bu korelasyon katsayısı ölçeğin kararlık gösterdiğini
198 ortaya koymaktadır.

199

36

200 4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

201 Bu çalışmanın amacı Zielke ve Kopf-Mehnert (1978, 2001) tarafından geliştirilen Yaşantı ve
202 Davranışlarda Değişim Ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlamak, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarını
203 yapmaktır. Türkiye'de terapötik başarıyı ölçmeyi hedefleyen bir ölçme aracının mevcut olmaması bu
204 çalışma açısından temel motivasyonu oluşturmuştur. Özgün çalışmada Yaşantı ve Davranışlarda
205 Değişim Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayısı .97 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada iç tutarlılık katsayısı
206 .96 olarak hesaplanmıştır. Yine özgün çalışmada YADA'nın test tekrar test değeri .61 olarak
207 hesaplanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin test-tekrar test güvenilirlik katsayısı beş hafta ara ile .72 olarak
208 uygulanmıştır. Elde edilen bu korelasyon katsayısı ölçeğin kararlık gösterdiğini ortaya koymaktadır.
209 Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda tek faktörlü ölçeğin, yapı olarak kabul edilebilir uyum değerleri
210 ürettiği bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer bir ifade ile tek faktörlü modelin doğrulanıp iyi uyum
211 gösterdiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca geçerlik çalışmaları kapsamında yürütülen madde analizi, elde
212 edilen toplam puan ile maddelerin .27 ile .80 arasında korelasyon gösterdiği bulunmuştur. Elde
213 edilmiş olan bu bulgular terapötik başarı veya danışandaki değişimin Yaşantı ve Davranışlarda
214 Değişim Ölçeği ile geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülebileceğine dair bir ampirik kanıt
215 oluşturmaktadır.

216 Danışma veya terapötik başarı, kişisel hedeflere ulaşma, semptomların azaltılmış olması veya iyi
217 olma gibi farklı düzeyler açısından ele alınabilir (Flückiger, Regli, Grawe & Lutz, 2007). Bu
218 çalışmada ölçüt bağıntılı geçerlik çerçevesinde YADA'nın özerklik, çevresel hakimiyet, kendini
219 kabul, bireysel gelişim, diğerleri ile olumlu ilişki ve yaşam amacı gibi Psikolojik İyi Olma Ölçekleri ile
220 olan ilişkisi analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular YADA'nın diğerleri ile olumlu ilişki ve yaşam
221 amacı dışındaki diğer Psikolojik İyi Olma Ölçekleri ile anlamlı, fakat orta düzeyde pozitif yönde
222 ilişkili olduğunu göstermektedir. Buna göre YADA özerklik, çevresel hakimiyet ve özellikle kendini
223 kabul ve bireysel gelişim ile ilişkili olduğu bulgusu elde edilmiştir.

224 Psikolojik danışma sonrasında danışanlar, esasında davranış düzeyinde bir değişimi değil de, yeniden
225 iyi olmayı hedeflemektedirler (Howard, Lueger & Kolden, 1997). Bu açıklama YADA ile psikolojik
226 iyi olma arasındaki ilişkinin neden daha güçlü olmadığına yönelik mantıklı bir gerekçe sunmaktadır.
227 Neticede danışanların yaşantı ve davranışlarındaki değişim, her zaman iyi olmalarını sağlamaz; hatta
228 bazen değişimin yol açtığı sonuçlar onların kendilerini daha az iyi hissetmelerine neden olabilir.
229 Sonuçta danışanın probleminin ortadan kalkması, daha büyük problemler yaşamasına yol açabilir.
230 Bu durumda danışanın gerçekte iradi olarak değişimi talep edip etmediğinin üzerinde durulması
231 gerekmektedir. Üzerinde durulması gereken bir diğer konu da danışmaya taşınan veya gündeme
232 getirilen problemin, danışanın ne tür ihtiyaçlarını karşılıyor olabileceğidir. Nitekim Howard ve
233 arkadaşları (1997) danışanların kendilerinde daha az değişim talep ettiklerini ve daha fazla iyi olma
234 talebinde bulduklarını ifade etmektedir.

235 Bu çalışmada retrospektif (geriye dönük) olarak danışanların da 41 na sürecine ilişkin
236 değerlendirmeleri YADA aracılığıyla tespit edilmiş ve YADA puanları ile Psikolojik İyi Olma
237 Ölçekleri arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Flückiger ve arkadaşlarının (2007) terapötik başarı ile ilgili
238 ifade ettiği diğer iki düzey olan kişisel hedeflere ulaşma ve semptomların azaltılması ile YADA
239 arasındaki ilişkilere bakılabilir. Ayrıca danışma sonrasındaki değişimin belirlenmesinde başvuru
240 YADA, bu değişkenin doğrudan geçerli ölçülebilmesi için geliştirilmiş bir ölçme aracıdır; bazı
241 araştırmacıların (Flückiger & ark., 2007; Hill & Lambert, 2004; Zielke, 1999) önerdiği üzere
242 terapötik başarı ile ilgili standart ölçek sonuçlarının, doğrudan olmayan ölçme sonuçları ile
243 desteklenmesinde yarar vardır. Sonuçta terapötik başarı hakkında her iki yolla elde edilen ölçme
244 sonuçları birbirini bütünleyebilmektedir. YADA'nın Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik

245 çalışmaları klinik olmayan bir örneklem grubundan toplanan veriler üzerinden yapılmıştır. Oysa
246 YADA aynı zamanda ve daha yaygın olarak klinik çalışma gruplarına uygulanmaktadır; bu nedenle
247 ileride yapılacak çalışmalarda ölçeğin bu gruplar için norm geçerliğinin hesaplanması yararlı
248 olacaktır. Ayrıca danışma sürecinin, danışandaki değişim ile ilişkilendirildiği (Sanberk, 2010; Sanberk,
249 2014; Sanberk & Akbaş, 2015) daha fazla sayıda çalışmaya gereksinim vardır. Nitekim bu çalışmada
250 ulaşılan bulgulardan biri de, bir süreç değişkeni olan oturum değerlendirmenin veya
251 memnuniyetinin, danışandaki değişim ile olumlu yönde anlamlı düzeyde ilişkili olduğudur.
252

253
254

Extended English summary

Introduction

256 A result in the psychological counseling and concurrent treatment of the therapeutic success of the
257 dependent variable, which affects the outcome of the research, is expressed by a number of
258 researchers who have been overlooked in many studies (Hill & Lambert, 2004, Krampen & Hank,
259 2008, Lutz & Böhnke, 2010; Ogles, 2013). As a result of individual psychological counseling, the
260 change in counseling can be measured by direct or indirect measures (Krampen, 2010; Zielke,
261 1999). In experimental and therapeutic success that can be described as ex post facto studies,
262 particularly research in Turkey, therapeutic success is based on dependent variables (anxiety,
263 depression, self-esteem, etc. In essence, the change in the client is not directly measured. In this
264 study, the validity and reliability of the Turkish version of the Questionnaire "Changes in
265 Experience and Behavior" (Zielke & Kopf-Mehnert, 1978; 2001), the original form of the German
266 version of QCEB within the scope of validity studies, criterion related validity, construct validity
267 studies and item analysis were used. Within the scope of reliability studies, the internal consistency
268 of the scale was examined. In order to test the validity of the criterion, the relationship between
269 QCEB and Session Evaluation Scale developed by Schindler, Hohenberger-Sieber and Hahlweg
270 (1989) and adapted by Sanberk's (2010). However, the relationship between QCEB and the
271 Psychological Well-Being Scale developed by Ryff (1989) and adapted into Turkish by Cenkseven
272 (2004) has been examined.

273
274

Method

275 QCEB's reliability and item analysis studies were applied to 168 clients, and validity studies were
276 conducted to 153 clients. The scale consists of a total of 42 items that express the change like "I
277 know better what I can do / what I want to do now", "I see myself more sufficient to fulfill my
278 tasks". The items have a rating of 7; the highest score that can be taken from the scale is 294, while
279 the lowest score is 42. The data were collected using the Psychological Well-Being and Session
280 Evaluation Assessment Scales as well as QCEB adapted in the study. After linguistic equivalence
281 study, item analysis, validity and reliability studies were carried out. QCEB's item analysis and
282 criterion-related validity studies were done via SPSS 20.0; Confirmatory factor analysis applications
283 to test construct validity were performed through LISREL 8.70 program.

284
285

Findings

286 Confirmatory factor analysis shows that the one-factor scale produces acceptable adaptive values
287 ($\chi^2=2113$; $sd=818$; $\chi^2/sd=2.5$; CFI=.95; TLI=.94; RMSEA=0.08; SRMR=0.06). As a result, when
288 the indexes of the model are examined, it can be said that the model shows consistency. For the
289 model, it is seen that the standardized path coefficients of the scale items vary between .29 and .74,
290 and all coefficients in the model are significant (** $p < .01$). The variance ratios revealed by the
291 items were also found to vary between .08 and .55. The total score correlations of the QCEB items
292 ranging from .27 to .80 and all were significant. The relationship between QCEB and Psychological
293 Well-being scale based on criterion-related validity has been examined. According to this, QCEB,

294 one of Psychological Well-Being Scales showed a significant positive correlation between autonomy
295 ($r = .27$) and peripheral dominance ($r = .29$) and at .05 level of and self-acceptance ($r = .40$) and
296 personal development (.41) at .01. level. In addition, QCEB showed a significant positive
297 relationship ($r = .43$, $p < .01$) with the ODE, which is one of the variables related to the
298 consultation process. The Cronbach's alpha coefficient of the scale was .96. The high internal
299 consistency coefficient indicates that the scale is reliable. The test-retest reliability coefficient was
300 calculated as .72 ($p < .001$) at a five-week interval. This correlation coefficient indicates that the
301 scale is stable.

302

303

11. Conclusion

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

In the original study, the Cronbach Alpha coefficient of QCEB was .97. In this study, the internal consistency coefficient was calculated as .96. Again in the original study, the QCEB test retest value was calculated as .61. In this study, the test-retest reliability coefficient of the scale was calculated as .72 at five-week intervals. This correlation coefficient indicates that the scale is stable. As a result of confirmatory factor analysis, it was found that one-factor scale produces acceptable adaptation values as structure. In other words, the one-factor model has been verified and well matched. In addition, item analysis conducted within the scope of validity studies showed that the total score showed correlation between .27 and .80. Criteria-related validity studies show a significant, but moderately positive, association with QCEB's Psychological Well-Being Scales. According to this, QCEB was found to be related to autonomy, peripheral dominance and especially self-acceptance and personal development. It is understandable that the relationship between the two variables is moderate because as Howard, Lueger and Kolden (1997) pointed out, clients can expect to be well again, rather than having changed at the level of behavior after counseling process. A moderately significant relationship was found between the micro success variable, session satisfaction and QCEB. This finding can be supported by the relevant literature (Sanberk, 2010; Sanberk & Akbas, 2015). In conclusion, psychometric findings of the Turkish version of the QCEB show that the change in counseling can be measured in a valid and reliable way.

12%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

- 1** library.cu.edu.tr
Internet 59 words — 1%
- 2** www.ices-uebk.org
Internet 56 words — 1%
- 3** SANBERK, İsmail and AKBAŞ, Turan. "Psychological Counseling Processes of Prospective Psychological Counsellors: An Investigation of Client- Counsellor Interactions", İletişim Hizmetleri, 2015.
Publications 30 words — 1%
- 4** KARABABA, Ali and DİLMAÇ, Bülent. "Ergenlerde Yalnızlığın Yordayıcıları Olarak TA ve Değerler", Kaligrafi Yayıncılık, 2016.
Publications 23 words — < 1%
- 5** Stober, J.. "Weekly assessment of worry: an adaptation of the Penn State Worry Questionnaire for monitoring changes during treatment", Behaviour Research and Therapy, 19980601
Crossref 23 words — < 1%
- 6** www.edam.com.tr
Internet 21 words — < 1%
- 7** kb.psu.ac.th:8080
Internet 21 words — < 1%
- 8** TELEF, Bülent Baki. "Psikolojik İyi Oluş Ölçeği: Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik 21 words — < 1%

-
- 9 docplayer.biz.tr 21 words — < 1%
Internet
-
- 10 www.j-humansciences.com 20 words — < 1%
Internet
-
- 11 www.eyuder.org 18 words — < 1%
Internet
-
- 12 ÖKSÜZ, Yücel and ÖZTÜRK, Melek BABA. "ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ HEMŞEHRİLİK TUTUM ÖLÇEĞİ KIRGIZCA FORMUNUN PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİ", KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ, 2017. 17 words — < 1%
Publications
-
- 13 files.eric.ed.gov 16 words — < 1%
Internet
-
- 14 DEMİRCİ, İbrahim, EKŞİ, Halil, KARDAŞ, Selami and DİNÇER, Duygu. "Mutluluk Korkusu Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği", Kastamonu Üniversitesi, 2016. 14 words — < 1%
Publications
-
- 15 sbe.giresun.edu.tr 13 words — < 1%
Internet
-
- 16 www.reportworld.co.kr 13 words — < 1%
Internet
-
- 17 ARSLAN, Gökmen. "Yetişkin Psikolojik Sağlık Ölçeği nin (YPSÖ) Psikometrik Özellikleri: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", Ege Ünivesitesi Eğitim Fakültesi, 2015. 12 words — < 1%
Publications
-
- 18 DEMİR, Kamile. "Rogers'ın Yeniliğin Yayılması Teorisi ve İnternette Ders Kaydı", İletişim Hizmetleri, 2006. 11 words — < 1%
Publications

19	www.pdr.org.tr Internet	11 words — < 1%
20	Hasan Turan Karatepe, Fatih Kaasim Yavuz, Ahmet Turkcan. "Validity and Reliability of the Turkish version of the Ruminative Thought Style Questionnaire", Klinik Psikofarmakoloji Bülteni-Bulletin of Clinical Psychopharmacology, 2016 Crossref	11 words — < 1%
21	readgur.com Internet	10 words — < 1%
22	Juan-Carlos Manríquez-Betanzos, Víctor Corral-Verdugo, María-Cristina Vanegas-Rico, Blanca-Silvia Fraijo-Sing et al. " Positive (gratitude, eudaimonia) and negative (scarcity, costs) determinants of water conservation behaviour / ", Psyecology, 2016 Crossref	10 words — < 1%
23	www.tidsad.com Internet	10 words — < 1%
24	ÖKSÜZ, Yücel, DEMİR, Elif GÜVEN and MAMIROVA, Cıdız. "FARKLILIKLARA SAYGI ÖLÇEĞİ' NİN KIRGIZ KÜLTÜRÜNE UYARLANMASI", KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ, 2017. Publications	10 words — < 1%
25	www.dergipark.ulakbim.gov.tr Internet	9 words — < 1%
26	www.sporbilimleri.org.tr Internet	9 words — < 1%
27	www.dakbt.de Internet	9 words — < 1%
28	cumhuriyet.academia.edu Internet	9 words — < 1%

29 ÖZ SOYSAL, F Selda, UZ BAŞ, Aslı and AYSAN, Ferda. "Evlilik Beklentisi Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", Mersin Üniversitesi, 2016.
Publications 9 words — < 1%

30 secure.palgrave-journals.com
Internet 9 words — < 1%

31 DEMİRCİ, Kadir, ORHAN, Hikmet, DEMİRDAS, Arif, AKPINAR, Abdullah and SERT, Havva. "Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği'nin Türkçe formunun gençlerde geçerlilik ve güvenilirliği", Küre İletişim Grubu Vakfı, 2014.
Publications 9 words — < 1%

32 www.nusl.cz
Internet 8 words — < 1%

33 Tayfun DOĞAN, Fatma SAPMAZ. "Oxford Mutluluk Ölçeği Türkçe Formunun Psikometrik Özelliklerinin Üniversite Öğrencilerinde İncelenmesi / Examination Of Psychometric Properties Of Turkish Version Of Oxford Happiness Questionnaire In University Students", Dusunen Adam: The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences, 2012
Crossref 8 words — < 1%

34 www.academia.edu
Internet 8 words — < 1%

35 DEMİRCİ, İbrahim and EKŞİ, Füsün. "Büyükleme Narsisizmin İki Farklı Yüzü: Narsistik Hayranlık ve Rekabetin Mutlulukla İlişkisi", Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 2017.
Publications 8 words — < 1%

36 KİREMİTÇİ, Olcay and GENÇER, R. Timuçin. "Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Örgüt Sağlığı Algıları ile Mesleğe Yönelik Davranışları Arasındaki İlişki: Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Bir Araştırma", Kaligrafi Yayıncılık, 2014.
Publications 8 words — < 1%

37 www.ejmanager.com

8 words — < 1%

38 KÜLEKÇİ, Ebru. "ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL SORUMLULUK TEMELLİ LİDERLİK BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK DENEYSEL BİR ÇALIŞMA", Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2016.

Publications

8 words — < 1%

39 YAYLI, Derya and DURU, Erdinç. "The Adaptation of the Reader Self-Perception Scale to the 4th and 5th Grade Turkish Students", Anı Yayıncılık, 2008.

Publications

8 words — < 1%

40 KAPIKIRAN, ACUN, Necla. "Üniversite Öğrencilerinde Empatik Eğilim ve Suçluluk ile Psikolojik İyi Olma Arasındaki İlişkinin Aracısı Olarak Pozitif ve Negatif Bilgiye Odaklanma", İletişim Hizmetleri, 2011.

Publications

7 words — < 1%

41 DEMİRCİ, İbrahim and AKIN, Ahmet. "The Validity and Reliability of the Mental Health Continuum Short Form", Ankara Üniversitesi, 2015.

Publications

7 words — < 1%

42 KARADENİZ, Abdulkerim and AYDIN, Davut. "RUHSAL ZEKÂ ÖZELLİKLERİ ÖLÇEĞİ GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI", Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 2016.

Publications

7 words — < 1%

43 DENİZ, Kaan Zülfikar, TÜRE, Ersin, UYSAL, Aslı and AKAR, Tuba. "Investigation of Vocational Interest and Preference in Terms of Gender and Socio-economic Status", Anı Yayıncılık, 2014.

Publications

7 words — < 1%

44 DANACI, Miray ÖZÖZEN and PINARCIK, Özge. "ÖĞRETMEN ADAYLARININ YILMAZLIK VE GELECEĞE YÖNELİK UMUT DÜZEYLERİNİN DUYGUSAL ZEKAYA OLAN ETKİSİNİN İNCELENMESİ", Mersin Üniversitesi

6 words — < 1%

Eğitim Fakóltesi, 2017.

Publications

EXCLUDE QUOTES ON
EXCLUDE BIBLIOGRAPHY OFF

EXCLUDE MATCHES OFF